

Dẫn chứng điển hình

Cho đoạn văn nghị luận xã hội

Nếu không có dẫn chứng, không hiểu biết về vấn đề cần nghị luận, học sinh sẽ trở nên hoang mang, bài NLXH sẽ rơi vào chung chung, giáo điều, thiếu chiều sâu và sức thuyết phục kém. Trên cơ sở nghị luận xã hội trong chương trình Ngữ văn trung học thường xoay quanh các vấn đề tư tưởng, đạo lí, đạo đức, lối sống, các hiện tượng gần gũi với học sinh, học sinh cần thu thập, tích lũy kiến thức về các vấn đề xã hội để tăng cường vốn kiến thức thực tế.

Với đoạn văn nghị luận xã hội 200 chữ, HS có thể lựa chọn từ 1 đến 2 dẫn chứng để bài làm của mình thuyết phục hơn.

Ý chí – nghị lực sống	
Danh ngôn	<p>- <i>Chúng ta càng tiến bước trên đường đời, mọi việc lại càng khó khăn hơn, nhưng chính trong khi chống lại gian khổ mà sức mạnh nội tâm của con tim được hình thành.</i></p> <p style="text-align: right;">– Vincent Van Gogh –</p> <p>- <i>Sự phong phú tuyệt diệu của trải nghiệm sẽ mất đi đôi chút phần thưởng niềm vui nếu không có giới hạn để vượt qua. Thời khắc lên tới đỉnh núi sẽ chẳng tuyệt vời được bằng một nửa nếu không phải đi qua những thung lũng tối tăm.</i></p> <p style="text-align: right;">– Helen Keller –</p>
Văn học	<p>- Cà rốt khi chưa chế biến thì cứng và trông rắn chắc, nhưng sau khi luộc sôi, chúng trở nên rất mềm. Còn trứng lúc chưa luộc rất dễ vỡ, chỉ có một lớp vỏ mỏng bên ngoài bảo vệ chất lỏng bên trong. Sau khi qua nước sôi, chất lỏng bên trong trở nên đặc và chắc hơn. Hạt cà phê thì thật kỳ lạ. Sau khi sôi, nước của chúng trở nên rất đậm đà. Cuộc đời này cũng vậy. Khi sự việc tưởng như tồi tệ nhất thì chính lúc ấy lại giúp ta mạnh mẽ hơn cả. Bạn sẽ đối mặt với những thử thách của cuộc đời như thế nào? Cà rốt, trứng hay hạt cà phê?</p>
Đời sống	<p>- Niuton là nhà toán học, vật lí học, cơ học, thiên văn học vĩ đại người Anh. Sinh ra thiếu thốn, là một đứa trẻ yếu ớt, thường phải tránh nhưng trò chơi hiếu động của bạn bè. Do đó ông đã tự tạo ra những trò chơi cho mình và trở thành người rất tài năng.</p> <p>- Sinh ra trong một gia đình nghèo ở thành phố Odense, cuộc sống nghèo khổ, không lúc nào có đủ bánh mì để ăn. Đi học lại luôn bị bạn bè chê cười vì ngoại hình xấu. Vượt qua tất cả với ước mơ trở thành nghệ sĩ, Andecxen đã lang thang lên thành phố Copenhagen đóng những vai kịch tầm thường, làm quét dọn. Cuối cùng, nghị lực và tình yêu nghệ thuật đã giúp ông thành công. Những câu chuyện cổ tích của ông mãi tồn tại trong tâm trí độc giả, mang lại cho trẻ thơ niềm hạnh phúc, thắp lên những ước mơ đẹp.</p>
Thành công – thất bại	
Danh ngôn	<p><i>Thành công là tích số của: làm việc, may mắn và tài năng</i></p> <p style="text-align: right;">(Những vòng tay âu yếm, Nxb Trẻ, Tp.HCM, 2003)</p> <p>- Cựu Tổng thống Hoa Kỳ A. Lincoln đã từng nói: <i>Điều tôi muốn biết trước tiên không phải là bạn đã thất bại ra sao mà là bạn đã chấp nhận nó như thế nào.</i></p>

	<p>- Henry Ford (1863 -1947) - người sáng lập Công ty Ford Motor, từng là một trong ba người giàu nhất thế giới cũng đã đúc kết: <i>Thất bại đơn giản chỉ là cơ hội để bắt đầu lại mọi thứ một cách thông minh hơn.</i></p> <p>- Thomas Edison: <i>Không phải là tôi đã thất bại, chẳng qua chỉ là tôi đã thực hiện hàng nghìn cách chưa có hiệu quả.</i></p>
Văn học	<p><i>Ai chiến thắng mà không hề chiến bại</i> <i>Ai nên khôn mà chẳng dại đôi lần</i></p> <p style="text-align: right;">- Tố Hữu -</p>
Đời sống	<p>- O. Henry (1862 – 1910) – nhà văn trứ danh của nước Mỹ. Ông chưa từng hưởng bất kì một sự giáo dục nào, hay bị bệnh tật dày vò, thuở nhỏ đi chăn bò, chăn dê, làm thuê. Từng làm kế toán nhưng bị tình nghi là ăn trộm tiền nên bị bắt bỏ tù. Sau khi ra tù ông bắt đầu viết truyện ngắn và trở nên nổi tiếng, tác phẩm của ông được nhiều người nghiên cứu và trở thành sách bắt buộc học ở đại học.</p> <p>- Bill Gates sinh ra trong một gia đình khá giả ở Hoa Kỳ. Từ nhỏ đã say mê toán học, từng đậu vào ngành Luật của trường đại học Harvard nhưng với niềm say mê máy tính ông đã nghỉ học và cùng một người bạn mở công ty Microsoft. Vượt qua nhiều khó khăn ông đã trở thành người giàu nhất hành tinh và hiện nay ông đã dành 95% tài sản của mình để làm từ thiện</p>
Hạnh phúc	
Danh ngôn	<p><i>Hạnh phúc lớn nhất ở đời là có thể tin chắc rằng ta được yêu thương – yêu vì chính bản thân ta, hay đúng hơn, yêu bất kể bản thân ta.</i></p> <p style="text-align: right;">- Victor Hugo -</p> <p><i>Nếu nước mắt con người tràn ngập đại dương thì hạnh phúc ở đâu cũng có</i></p> <p style="text-align: right;">- F. Dotxtôiexki -</p> <p><i>Hãy nhìn ra thế giới xung quanh để thấy rằng bạn vẫn còn rất hạnh phúc so với những đau khổ mà người khác đang phải gánh chịu.</i></p> <p style="text-align: right;">– Khuyết danh –</p>
Văn học	<p><i>Cuộc chiến tranh đã đi qua một phần tư thế kỷ</i> <i>Từ tiếng khóc oa oa chào đời của anh</i> <i>Đến phút đầu mình thương nhau em khóc</i> <i>Đến một ngày chia ly</i> <i>Đến nhiều tháng năm xa cách</i> <i>Anh sẽ nói với em thế nào về hạnh phúc</i> <i>Mùi thuốc súng bay qua số phận chúng mình</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Thư nói về hạnh phúc – Thanh Thảo</i></p>
Đời sống	<p>- Liệt sĩ Nguyễn Văn Thạc và Như Anh phải hỏi nhau: Hạnh phúc là gì? trong cuốn sách cùng tên để rồi họ cùng mơ về ngày 30/4- ngày hạnh phúc. Nếu chỉ có vậy thì những đôi lứa yêu nhau trong chiến tranh đâu phải nhiều lần thăng thốt: “Hạnh phúc là gì? Bao lần ta lúng túng/ Hỏi nhau hoài mà nghĩ mãi vẫn chưa ra”</p>
Tuổi trẻ - ước mơ và khát vọng	
Danh ngôn	<p><i>Nếu thời niên thiếu và tuổi trẻ còn là thứ gì khác ngoài hư ảo, thì chẳng lẽ đó không phải là tham vọng trưởng thành sao?</i></p> <p style="text-align: right;">- Vincent Van Gogh -</p> <p><i>Khi mọi việc dường như đang chống lại bạn, hãy nhớ rằng máy bay cất cánh ngược chiều gió, chứ không phải cùng chiều gió.</i></p> <p style="text-align: right;">Henry Ford</p>

Văn học	<p><i>Nếu tôi không đốt lửa</i> <i>Nếu anh không đốt lửa</i> <i>Nếu chúng ta không đốt lửa</i> <i>Thì làm sao</i> <i>Bóng tối</i> <i>Sẽ trở thành</i> <i>Ánh sáng!</i></p> <p style="text-align: right;">- Nazim Hilsmet -</p>
Đời sống	<p>- Triệu phú trẻ tuổi Adam Khoo hé mở những điều thú vị về khả năng tự khám phá năng lực bản thân. Chính những điều thú vị này đã làm nên tên tuổi và thành công của anh qua những trang sách, cũng như những khóa huấn luyện khắp thế giới. Nhưng ghi nhận trước hết ở triệu phú trẻ này là sự đeo bám mục tiêu và khao khát thực hiện ước mơ: Trở thành triệu phú trước tuổi 30, kiên trì với suy nghĩ “Người khác làm được thì bạn làm được”.</p>
Tự học – đọc sách	
Danh ngôn	<p><i>Những gì sách dạy chúng ta cũng giống như lửa. Chúng ta lấy nó từ nhà hàng xóm, thấp nó trong nhà ta, đem nó truyền cho người khác và nó trở thành tài sản của tất cả mọi người.</i></p> <p style="text-align: right;">- Voltaire -</p> <p><i>Vào khoảnh khắc mà chúng ta thuyết phục đứa trẻ, bất cứ đứa trẻ nào, bước qua bậc thềm ấy, bậc thềm màu nhiệm dẫn vào thư viện, ta thay đổi cuộc sống của nó mãi mãi, theo cách tốt đẹp hơn.</i></p> <p style="text-align: right;">- Barack Obama -</p> <p><i>Mỗi cuốn sách đều là một bậc thang nhỏ mà khi bước lên, tôi tách khỏi con thú và đến tới gần con người, tới gần quan niệm về cuộc sống tốt đẹp nhất và về sự thèm khát cuộc sống.</i></p> <p style="text-align: right;">- M.Gorki -</p>
Văn học	<p><i>Sách vở nuôi niềm hy vọng mới</i> <i>Hay cũng trôi đi</i> <i>Như dòng nước đen?</i> <i>Mắt mũi ngày càng kém</i> <i>Chữ nghĩa rậm rịt điều cao xa</i> <i>Bao giờ, nơi nào, anh đọc được mình</i> <i>Qua nỗi đau nhân loại?</i> <i>Vô ngôn</i> <i>Hư tự</i> <i>Sự sống sẽ cất lời</i></p> <p style="text-align: right;">- Nguyễn Khoa Điềm -</p>
Đời sống	<p>- Hồ Chủ tịch đã tâm sự: <i>Về văn hoá tôi chỉ học hết tiểu học. Về hiểu biết phổ thông: 17 tuổi tôi mới nhìn thấy ngọn đèn điện lần đầu tiên, 20 tuổi mới nghe radio lần đầu.</i> Vậy mà Người đã có một trí tuệ phi thường, một sự hiểu biết đáng khâm phục, đúng như nhà nghiên cứu Vasiliep đã nhận xét: <i>Hiếm có chính khách nào của thế kỷ XX có thể sánh được với Hồ Chí Minh về trình độ học vấn, tầm hiểu biết rộng lớn và sự thông minh trong cuộc đời.</i></p> <p>- Cậu bé Hiền mồ côi cha, phải cùng mẹ sống trong một túp lều thuộc khuôn viên chùa làng. Nương nhờ cửa Phật, nhà sư dạy cho cậu bé chữ thánh hiền, mỗi buổi phải học xong mười tờ giấy. Khi đọc sách, chỉ cần liếc qua, Nguyễn Hiền đã thuộc lòng. Ban đêm, không có tiền mua dầu thắp, chú tiểu Nguyễn Hiền bắt đom đóm, bỏ vào vỏ trứng làm đèn, nấu sủ sôi kinh. Năm 11 tuổi, Nguyễn Hiền đã đọc hết pho sách của nhà chùa.</p>
Tình yêu thương – thói vô cảm	

Danh ngôn	- Martin Luther King - nhà hoạt động nhân quyền Mỹ gốc Phi, từng đoạt giải Nobel Hòa Bình năm 1964, cho rằng: <i>Trong thế giới này, chúng ta không chỉ xót xa trước lời nói và hành động của kẻ xấu mà còn cả vì sự im lặng đến đáng sợ của người tốt.</i>
Đời sống	- Năm 1970, Mẹ Teresa trở nên một nhân vật toàn cầu nổi tiếng với các hoạt động nhân đạo cứu giúp người nghèo và những người sống trong hoàn cảnh tuyệt vọng. Bà được trao giải Nobel Hòa bình năm 1979 như một sự vinh danh cho các hoạt động nhân đạo của bà. <i>“Nếu tôi được trở thành một vị thánh, chắc chắn tôi sẽ là vị thánh của “bóng tối”. Tôi sẽ tiếp tục ở xa thiên đàng để thắp sáng cho những con người đang sống trong bóng tối trên trái đất này.”</i>
Cho và nhận; công hiến và hưởng thụ, ích kỷ và vị tha	
Danh ngôn	<i>Con người sinh ra không phải để tan biến đi như một hạt cát vô danh. Họ sinh ra để in dấu lại trên mặt đất, in dấu lại trong trái tim người khác.</i> <p style="text-align: right;">Xu – khôm – lin-xki</p>
Văn học	<i>Xin tạm biệt đời yêu quý nhất Còn mấy vản thơ, một nắm tro Thơ gửi bạn đường, tro bón đất Sống là cho mà chết cũng là cho.</i> <p style="text-align: right;">(Tổ Hữu – Bài thơ vĩnh biệt cuộc đời)</p> <i>Cái quý nhất của con người ta là sự sống. Đời người chỉ sống có một lần. Phải sống sao cho khỏi xót xa, ân hận vì những năm tháng đã sống hoài, sống phí, cho khỏi hổ thẹn vì dĩ vãng ti tiện và hèn đớn của mình, để khi nhắm mắt xuôi tay có thể nói rằng: tất cả đời ta, tất cả sức ta, ta đã hiến dâng cho sự nghiệp cao đẹp nhất trên đời, sự nghiệp đấu tranh giải phóng loài người.</i> <p style="text-align: right;">(Pavel Corsaghin, <i>Thép đã tôi thế đấy</i> của nhà văn Nga – N.Ostrovsky)</p>
Đời sống	<i>Nhiều lúc mình cũng không ngờ nổi rằng mình đã đến đây. Không ngờ rằng trên mũ là một ngôi sao. Trên cổ áo là quân hàm đỏ. Cuộc đời bộ đội đến với mình tự nhiên quá, bình thản quá và cũng đột ngột quá. Hai mươi tám ngày trong quân ngũ mình hiểu được nhiều điều có ích. Sống được nhiều ngày có ý nghĩa.</i> <p style="text-align: right;">Mãi mãi tuổi 20 – Nguyễn Văn Thạc</p>
Lòng yêu nước – sự hy sinh cao cả	
Danh ngôn	<i>Tổ quốc quan trọng hơn sinh mệnh, là cha mẹ của chúng ta, là đất đai của chúng ta.</i> <p style="text-align: right;">- Marie Curie (Pháp) -</p> <i>Chỉ có một việc quan trọng nhất là yêu nhân dân, yêu Tổ quốc, dùng trí óc và linh hồn để phục vụ.</i> <p style="text-align: right;">- Nicolaisuyev (Nga) -</p> <i>Vinh dự lớn nhất là được bảo vệ Tổ quốc</i> <p style="text-align: right;">Aristotle (Hy Lạp)</p> <i>Tôi chỉ nuối tiếc một điều: tôi chỉ có một sinh mệnh hy sinh vì Tổ quốc</i> <p style="text-align: right;">Hal (Mỹ)</p>
Văn học	<i>Chúng tôi đã đi không tiếc đời mình (Những tuổi hai mươi làm sao không tiếc) Nhưng ai cũng tiếc tuổi hai mươi thì còn chi Tổ quốc? Cổ sặc mà ám quá, phải không em...</i> <p style="text-align: right;">Những người đi tới biển – Thanh Thảo</p>
Đời sống	- Ngày 14/3/1988, các chiến sĩ Hải quân Việt Nam trên đảo Gạc Ma hiên ngang đứng thành vòng tròn bảo vệ Quốc kỳ, dấu mốc khẳng định chủ quyền của Tổ quốc.

	- Chiếc máy bay tuần thám hiện đại CASA-212 của Cảnh sát biển được lệnh tức tốc lên đường đi tìm kiếm các phi công của chiếc Su30-MK2 bị nạn cũng đã lâm nạn trên vùng biển Bạch Long Vỹ vào trưa 16-6.
Môi trường sống	
Danh ngôn	<p><i>Trái đất có thể đáp ứng mọi nhu cầu của con người nhưng không thể đáp ứng được lòng tham của con người.</i></p> <p style="text-align: right;">- Mahatma Gandhi -</p> <p><i>Chúng ta xử tệ với Trái Đất bởi ta coi nó là một tài sản thuộc về mình. Khi nào chúng ta coi mình thuộc về Trái Đất, chúng ta có thể cư xử lại với tình yêu và sự kính trọng.</i></p> <p style="text-align: right;">- Aldo Leopold -</p> <p><i>Chúng ta chẳng thể hiểu hết được giá trị của nguồn nước cho đến khi cái giếng cạn khô</i></p> <p style="text-align: right;">- Thomas Fuller -</p> <p><i>Chúng ta không thừa kế Trái Đất từ tổ tiên, chúng ta mượn nó từ thế hệ tương lai.</i></p> <p style="text-align: right;">- Ngạn ngữ Mỹ-</p>
Đời sống	<p>Một bản báo cáo khoa học gần đây cảnh báo rằng: Hơn một nửa rừng mưa nhiệt đới Amazon sẽ bị tàn phá nặng nề hoặc có thể biến mất vào năm 2030 do biến đổi khí hậu và nạn chặt phá rừng đang hoành hành. Bên cạnh đó, việc người dân địa phương phát quang rừng để canh tác và chăn nuôi sẽ giải phóng gần 100 tấn CO₂ – tương đương với tổng lượng phát thải khí nhà kính trên toàn cầu trong vòng hơn 2 năm.</p> <p>- Tại hội nghị Bali, hơn 200 nhà khoa học đã ký vào bản thông cáo đề trình lên LHQ kêu gọi các hành động cấp bách cắt giảm việc phát thải khí nhà kính. Thông cáo nêu rõ, loại người chỉ còn một cơ hội trong vòng 10-15 năm tới lượng phát thải khí nhà kính sẽ phải đạt mức tối đa và sau đó giảm dần để đạt mục tiêu giảm 50% lượng khí phát thải tới năm 2050.</p>
Niềm tin và mất niềm tin	
Danh ngôn	<p><i>Niềm tin giống như một tấm gương, bạn có thể lắp ráp lại khi nó bị vỡ nhưng cuối cùng bạn vẫn cứ nhìn thấy sự hiện diện của những mảnh vỡ trong sự phản chiếu đầy ngu ngốc.</i></p> <p style="text-align: right;">- Lady Gaga -</p> <p><i>Đôi khi cuộc đời sẽ ném gạch vào đầu bạn. Đừng đánh mất niềm tin</i></p> <p style="text-align: right;">- Steve Jobs -</p>
Văn học	<p><i>Có những khi chao đảo lòng tin Khóc vì ngỡ chính mình đang bội tín Cũng xin đừng để tiếng lòng câm nín Bởi yêu thương cần có lối trở về...</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Yêu thương cần có lối về - Từ Nguyễn</i></p>
Đời sống	- Tâm nhìn độc đáo của Soichiro Honda bị cộng đồng doanh nhân Nhật Bản phản bác. Honda đã từng là một thợ máy xuất sắc, ông rất ngưỡng mộ Edison và là người không muốn tuân theo những quy tắc. Trong những năm 1970, Honda đã thách thức ngành công nghiệp tự động của Mỹ và dẫn đầu cuộc cách mạng tự động hóa của Nhật.
Tự trọng	
Danh ngôn	<p>Nhạc sĩ S. Gunô có lần nói: <i>Hồi tôi hai mươi tuổi, tôi chỉ thừa nhận riêng tôi có tài. Ba mươi tuổi tôi đã nói: Tôi và Môda. Bốn mươi tuổi tôi nói: Môda và tôi. Còn bây giờ tôi chỉ nói: Môda.</i></p>

Đời sống	<p>Giải Nobel lập nên theo nguyện vọng cuối cùng của Alfred Nobel, một nhà hóa học, nhà công nghiệp học và người phát minh ra thuốc nổ của Thụy Điển. Alfred Nobel đã thấy tổn thương vì phát minh thuốc nổ của ông được sử dụng cho mục đích dã man và ông muốn giải thưởng của ông phục vụ cho nhân loại. Trong bản di chúc, Alfred đã dành 94% trị giá tài sản (khoảng 2000000 bảng Anh) và lấy lãi hàng năm để lập nên 5 giải Nobel (vật lý, hóa học, y học, văn học, hòa bình) cho "những ai... đã đưa đến những lợi ích nhất cho con người."</p> <p>Chu Văn An (1292 – 1370) – nhà nho, nhà hiền triết, nhà sư phạm mẫu mực cuối đời Trần, nổi tiếng cương trực, không cầu danh lợi. Ra làm quan vào thời vua Trần Dụ Tông (đầu thế kỉ XIV), chính sự suy đồi, nịnh thần lũng đoạn, ông dâng sớ xin chém 7 nịnh thần (thất trảm sớ) nhưng không được chấp thuận. ông treo ấn, từ quan về quê dạy học, viết sách.</p>
----------	--

